

Les 'Duurzame Kleding'

Bovenbouw basisonderwijs

PowerPoint 'Duurzame Kleding' te downloaden op www.ndegroningen.nl (scholennetwerk/netwerkarchief).

- Lesopzet
- Werkblad
- Antwoordblad
- Achtergrondinformatie

De ontdekdoos Grondstoffen en Textiel kunt u gebruiken bij de verwerking van de les Duurzame Kleding.

Algemeen lesdoel: de kinderen weten waar de grondstoffen voor kleding vandaan komen, worden zich er van bewust dat de kledingindustrie gevolgen heeft voor het milieu en leren alternatieven in grondstoffen kennen.

Specifieke lesdoelen

De kinderen

- weten dat katoen en polyester belangrijke grondstoffen voor kleren zijn
- weten waar katoen vandaan komt, hoe het wordt geproduceerd en welke gevolgen dit heeft voor mens en milieu
- kunnen landen benoemen die bij de kledingindustrie betrokken zijn
- kunnen enkele alternatieve grondstoffen benoemen voor katoen
- hebben nagedacht over leefomstandigheden van arbeiders in kledingfabrieken en over 'basisbehoeften'
- maken kennis met (of bestendigen) de begrippen polyester, katoenplantage, bestrijdingsmiddelen, kringloopwinkel en ecologische voetafdruk

Lesverloop

Inleiding

Vraag de kinderen naar hun lievelingskleren. Wie heeft er een lievelingsshirt- of broek? Of een ander favoriet kledingstuk? Wie koopt er zelf wel eens kleren? Beslissen de kinderen zelf wat er gekocht wordt of alleen ouders? Is kleding alleen belangrijk om warm te blijven of heeft het nog een andere functie?

Weten kinderen waar hun kleding vandaan komt? Laat ze het labeltje in hun trui/t-shirt bekijken. Inventariseer eventueel op het bord wat er op de labeltjes staat. Wat is de meest gebruikte grondstof? (dit zal katoen zijn)

Kern

Laat de powerpoint 'Waar komt je kleding vandaan?!' zien. Hij is te downloaden van de site www.ndegroningen.nl, via de knop 'scholennetwerk/netwerkarchief'.

De indeling is als volgt:

- Hoofdstuk 1: je label. Wat staat er op?
 - Wat is polyester?
 - Wat is katoen?
- Hoofdstuk 2: het maken van kleding
 - de reis van je spijkerbroek
 - katoenteelt (met filmpje school tv)
 - bleken, verven, naaien (met online game 'Klokhuis')
- Hoofdstuk 3: het gebruiken van kleding
 - Mode, wassen en drogen, afval, 'ecologische voetafdruk'
- Hoofdstuk 4: oplossingen en tips
 - Andere stoffen (met filmpje schooltv)
 - Keurmerken

- recycling, upcycling, ruilmarkt, kwaliteit

De powerpoint vertelt beknopt het verhaal 'van kleding tot kast', maar in de 'achtergrondinformatie' kunt u aanvullende informatie vinden waarmee u het verhaal naar eigen wens kunt verdiepen.

Verwerking

Laat de kinderen in tweetallen (eventueel drietallen) het werkblad maken dat bij de powerpoint is gemaakt. Hierin kunnen ze samen de stof verwerken, overleggen of een mening vormen. U kunt ook vraag 1 t/m 3 klassikaal behandelen en kinderen voor het beantwoorden van vraag 4 voor- en nadelen opzoeken van alternatieve stoffen) in groepjes erop uit sturen. De ontdekdoos Grondstoffen en Textiel kunt u aan het begin van de verwerking door de kinderen laten gebruiken of aan het eind.

Afsluiting

Bespreek het werkblad en/of laat de kinderen verslag doen van hun bevindingen bij vraag 4, eventueel met behulp van digibord, atlas of kaart.

Verdere verwerking

- Als 'doe-activiteit' kunt u met de kinderen gaan viltten met wol (armbandje, schilderij, houder van mobiele telefoon). Suggesties voor activiteiten, een handleiding voor het viltten en adressen voor wol vindt u op de site van NDE, www.ndegroningen.nl.
- U kunt ook met de kinderen een oud of gebruikt t-shirt 'upcyclen' tot boodschappentas. Eenvoudig, leuk en uitvoerbaar zónder naald en draad! Een eenvoudig staat op powerpoint 'Duurzame Kleding' en op de site van NDE.
- Op de site van Santie de Klerk, <http://www.stichtingcreativemix.nl/Webshop.html> vindt u een aanbod wat je allemaal kunt 'upcyclen' in de klas van groep 1 t/m groep 8. U kunt deze activiteiten zelf begeleiden, maar voor €50 exclusief materiaalkosten komt Santie graag in de klas om een workshop van een dagdeel te geven. Santie de Klerk is een Zuid Afrikaanse modeontwerpster die is gegrepen door het idee van re- en upcyclen. Ze werkt graag met stoffen en materialen uit kringloopwinkels. De opbrengst van haar workshop gaat naar een goed doel dat investeert in kleinschalige economische projecten in Afrika.

Verklarende woordenlijst

Polyester: kunstmatige stof, gemaakt uit aardolie, waar o.a. kleren van wordt gemaakt

Katoenplantage: grond waar katoen op verbouwd wordt voor verkoop

Bestrijdingsmiddelen: giftige middelen tegen beestjes en/of onkruid

Basisbehoeften: wat ieder mens nodig heeft om een bestaan op te bouwen. Denk aan: eten, drinken, kleren, een dak boven je hoofd, school, werk, medicijnen.

Kringloopwinkel: een winkel waar gebruikte spullen worden verkocht

Ecologische voetafdruk: de hoeveelheid energie die gebruikt wordt om in jouw bestaan te voorzien, uitgedrukt in landbouwgrond. Bijvoorbeeld: als je altijd met de auto naar school gaat is je 'ecologische voetafdruk' groter dan als je met de fiets gaat.

Werkblad bij PowerPoint Duurzame Kleding

Je label

1. Wat staat er op het labeltje van jouw trui / t-shirt?.....

2. Wat is de grondstof voor polyester?

- a. Houtpulp
- b. Aardolie
- c. Katoen

3. Waarom liggen veel katoenplantages in warme landen?
.....

Het maken van kleding

1. Noem 3 landen met katoenplantages

a.....

b.....

c.....

2. Waarom gebruiken veel katoenboeren bestrijdingsmiddelen?
.....

3. Wat zijn hier de gevolgen van?
.....
.....

4. Naaisters werken lang en hard voor heel weinig geld. Ze kunnen hiermee niet hun basisbehoeften betalen. Wat vind jij 3 basisbehoeften?

1.....

2.....

3.....

5. Bespreek of bedenk: waarom denk jij dat deze mensen tóch dit werk blijven doen?

Het gebruiken van kleding

1. Hoe vaak koop of krijg jij kleren?
2. Draag jij alleen kleren om warm te blijven?
3. Wat is beter: kleding weggooien of wegbrengen naar een kringloopwinkel?

.....

Waarom vind je dat?

.....

4. Oplossingen en tips

1. Biologisch katoen, bamboe, vezelhenep, lyocell, vlas en biologische wol zijn ‘gezonde’ grondstoffen voor kleding. Hoewel ze veel beter zijn dan (niet biologisch) katoen of polyester, kennen ze in sommige gevallen ook nadelen.

Zoek 2 stoffen op internet op. Wat zijn hun voordelen? En hun nadelen? (Kijk hierbij alleen naar de gevolgen voor het milieu. En bedenk eerst: welke zoektermen ga ik gebruiken?)

Stof 1	Voordelen	Nadelen
Stof 2	Voordelen	Nadelen

Antwoordenblad bij werkblad Duurzame Kleding

Je label

1. Wat staat er op het labeltje van jouw trui / t-shirt?
In de meeste gevallen zal er katoen op staan, vaak gemengd met polyester
2. Wat is de grondstof voor polyester?
 - d. Houtpulp
 - e. Aardolie
 - f. Katoen
3. Waarom liggen veel katoenplantages in warme landen?
Katoen heeft veel zon nodig

Het maken van kleding

1. Noem 3 landen met katoenplantages
In China staat de meeste katoenplantages (24%), gevolgd door de Verenigde Staten (19%), India (15%), Pakistan (10%), Brazilië (5%), Oezbekistan (4%), en West-Afrika (4%)
2. Waarom gebruiken veel katoenboeren bestrijdingsmiddelen?
Katoen trekt veel ongedierte aan.
3. Wat zijn hier de gevolgen van?
Beestjes worden 'resistent' (d.w.z.: ze kunnen er op gegeven moment tegen), dus boeren moeten nóg meer bestrijdingsmiddelen gebruiken. Ze maken schulden, land wordt onvruchtbaar en kostbaar drinkwater raakt vervuild.
4. Naaisters werken lang en hard voor heel weinig geld. Ze kunnen hiermee niet hun basisbehoeften betalen. Wat vind jij 3 basisbehoeften?
Te denken valt aan: eten, drinken, onderdak, school, werk, medicijnen, kleren.
5. Bespreek of bedenk: waarom denk jij dat deze mensen tóch dit werk blijven doen?
Ze moeten geld verdienen. Ze hebben geen geld voor een opleiding en hebben daarom weinig keus.

Het gebruiken van kleding

1. Hoe vaak koop of krijg jij kleren?
Antwoorden verschillen
2. Draag jij alleen kleren om warm te blijven?
De meeste kinderen (en hun ouders) zullen ook kleding dragen om er mooi uit te zien en volgen modes.

3. Wat is beter: kleding weggoeien of wegbrengen naar een kringloopwinkel?

Het is beter om kleding een tweede leven te geven, zo verbruik je minder energie

Waarom vind je dat?

Eigen argumentatie

Oplossingen en Tips

1. Zoek 2 stoffen op internet op. Wat zijn hun voordelen? Hebben ze ook nadelen? Denk na over de zoektermen die je gebruikt.

Biologisch katoen

Voordelen: Milieuvriendelijk. Natuurlijke bestrijdingsmiddelen (zoals de sluipwesp). Boeren hoeven geen dure bestrijdingsmiddelen te kopen en krijgen beter betaald. Grond blijft vruchtbaar.

Nadelen: Voor de verbouw van katoen is nog steeds veel (kostbaar) water nodig. Biologisch katoen neemt meer grond in gebruik (heeft minder opbrengst per hectare), hetgeen weer ten koste gaat voor grond voor voedselproductie.

Bamboe

Voordelen: Bamboe is sterk en veerkrachtig en kleding van bamboevezel is soepel, isolerend en anti-bacterieel. Bamboe zet meer CO₂ om dan 'gewone' bomen, houdt water vast en gaat erosie tegen. Het groeit snel.

Nadelen: Het verwerken van bamboevezels kan het milieu verontreinigen. De industrie zoekt naar oplossingen.

Vezelhennep

Voordelen: Al duizenden jaren grondstof voor kleding. De eerste spijkerbroeken waren van hennep! Groeit snel, geen bestrijdingsmiddelen nodig, stof is sterk, ademt en voelt lekker aan.

Nadelen: Op sommige hennepplantages wordt niet verantwoord verbouwd, maar aan de stof zelf en de verwerking ervan kleven geen nadelen.

Lyocell (Tencel)

Voordelen: Sterke, soepele, ademende en niet kreukende stof, gemaakt van houtpulp. Proces van pulp naar kleding niet schadelijk voor milieu.

Nadelen: Geen, sinds de chemische verwerking is vervangen door een proces dat niet schadelijk is voor het milieu.

Vlas (linnen)

Voordelen: al 6000 jaar grondstof voor kleding. Sterk, luchtig, houdt geen warmte vast: ideaal voor de zomer of warme landen.

Nadelen: De verwerking van vlas tot linnen is niet belastend voor het milieu. Het enige nadeel is dat het snel kreukt.

Biologische wol

Voordelen: Een warm, sterk, natuurlijk product.

Nadelen: De reguliere wolindustrie gebruikt bestrijdingsmiddelen en medicijnen voor schapen om productie te vergroten. Er worden ook chemische stoffen gebruikt voor

transport. Schapen worden doorgefokt en niet altijd goed behandeld. Bij biologische schapenfokkerijen is dit niet het geval.

Achtergrondinformatie Duurzame Kleding

Kleding is één van onze basisbehoeften. We dragen het om warm te blijven. We vinden het ook fijn om er aantrekkelijk uit te zien. Maar wat weten we er eigenlijk van? Waar is onze kleding van gemaakt en hoe wordt het geproduceerd? Van kleding tot kast: een beknopt verhaal over kleding en duurzaamheid.

Je label

Meer dan de helft van de kleding die wij dragen wordt gemaakt van katoen. Sinds de jaren '70 van de vorige eeuw wordt katoen vaak gemengd met polyester.

Polyester

Polyester is een *kunststof* die wordt gemaakt uit ruwe aardolie. De stof is kreuk- en slijtvast, vocht doorlatend en isolerend. Een bekende polyesterstof is 'fleece'. Hoewel polyester zeer goede eigenschappen heeft, is de productie ervan nadelig voor het milieu. Aardolie is een 'niet-hernieuwbare' grondstof, de petrochemische industrie vervuulend en na het wassen van polyester blijven kleine plastic deeltjes achter in het afvalwater.

Katoen

Katoen is een eenjarige plant die veel zon en water nodig heeft. De plant toont in bloeitijd fijne witte haren. De haartjes zorgen voor de verspreiding van het zaad. De vezels van de katoenplant worden al duizenden jaren verwerkt tot stof, o.a. door de Egyptenaren. Katoen heeft namelijk een goede vochttopname, is huidvriendelijk en slijtvast. Katoen wordt verbouwd op plantages. In China staat de meeste katoenplantages (24%), gevolgd door de Verenigde Staten (19%), India (15%), Pakistan (10%), Brazilië (4%), Oezbekistan

(4%), en West-Afrika (4%).

Het maken van kleding: reis van spijkerbroek

Na de oogst – meestal machinaal, maar op bijvoorbeeld biologische katoenplantages ook nog met de hand - wordt katoen tot draad gesponnen dat op zijn beurt weer in weverijen tot stof wordt verwerkt. Daarna wordt het op andere locaties

gebleekt en geveerd. In fabrieken wordt de stof vervolgens geknipt en genaaid. Het spinnen, bleken, verven en naaien vindt plaats in 'lagelonenlanden' als China, India, Bangladesh en Pakistan. Van katoenplant tot kleding: een spijkerbroek maakt gemiddeld 23.000 reiskilometers en gaat door 85 paar handen voordat het thuis in de kast ligt.

Industrie

Katoen is niet altijd de overheersende grondstof voor de kledingindustrie geweest. Voor de industriële revolutie werd in Europa vaak wol, vlas (linnen) en vezelhenep gebruikt voor kleding. Katoen werd uit kolonielanden naar Europa gebracht en won langzaam terrein als goedkope, hygiënische vervanging van wol (het kon makkelijker gewassen worden). Het spinnen en weven werd met de hand in weverijen gedaan. De industriële revolutie maakte dit proces mechanisch, waardoor Europa de grootste kledingproducent werd en katoen – door levering uit de kolonies – de belangrijkste grondstof. Omdat katoenverbouw arbeidsintensief was (en nog steeds is), werd – zoals in de VS – veelal gebruik gemaakt van slaven.

In de tweede helft van de twintigste eeuw werd Azië door haar snelle industrialisatie de grootste kledingproducent. Door lage arbeidskosten, stimuleringsregelingen van overheden, nieuwe communicatietechnologie en lagere transportkosten ligt de kledingproductie momenteel bijna geheel in handen van 'lagelonenlanden'. Door het huidige model van wereldwijde productie wordt kleding in een ander deel van de wereld gemaakt dan waar het uiteindelijk over de toonbank gaat. De kleding vindt zijn weg binnen een ingewikkeld netwerk van agenten, onderaannemers en leveranciers. Dit onderdeel van de industrie is zo versplinterd dat zelfs de bedrijven die opdracht geven tot de kledingproductie niet altijd precies weten waar en onder welke omstandigheden hun kleren gemaakt worden. Grote kledingketens als C&A hebben vaak directe contacten met de fabrikant. Maar het gros van de handel gaat via tussenhandelaren die hun waar van de fabriek aan willekeurige andere (tussen) handelaren slijten.

Het maken van kleding: katoenteelt

Pesticiden

De geglobaliseerde productie van kleding heeft een omvangrijke impact op milieu en mens. Zo is katoen gevoelig voor schimmels en ongedierte. Een kwart van alle pesticiden in de wereld wordt gebruikt voor katoenplantages. Gevolgen: vervuilde grond, onvruchtbaar land (door erosie spoelt vruchtbare land

weg) en - op gegeven moment - resistent ongedierte. Om dit tegen te gaan kopen boeren nog meer bestrijdingsmiddelen, vaak tegen leningen die ze – na tegenvallende oogsten – niet terug kunnen betalen.

Water

Daarnaast is er voor de verbouw van katoen veel water nodig: één T-shirt 'kost' 2800 liter water. De productie van 1 kilo katoen 'kost' 8.000 tot 10.000 liter water. Het verven van een kilo textiel 'kost' ook nog eens 150 liter water. De wereldwijde textielindustrie gebruikt jaarlijks 3,2 % van al het water dat beschikbaar is voor de mens. En bijna de helft van de

afvalwaterproblemen in de wereld heeft te maken met de productie van textiel.

Chemicaliën

Het overvloedige gebruik van chemicaliën in de lagelonenlanden is niet alleen schadelijk voor het milieu, maar ook voor werknemers en hun omgeving. Illegale giflozingen vervuilen de watervoorzieningen in de nabijheid van fabrieken. Fabriekswerknemers zijn vaak niet beschermd tegen de chemische verfstoffen.

Arbeidsomstandigheden

De arbeidsomstandigheden en het loon van de werknemers in de kledingindustrie laten vaak te wensen over. Werkweken van 90 uur zijn geen uitzondering. De werknemers, vaak vrouwen en kinderen, krijgen weliswaar – met enig geluk - betaald volgens het wettelijk minimumloon van hun land, maar dat is drie tot vier keer te weinig om in de basisbehoeften te voorzien. Daarnaast is de concurrentie hoog: wie het snelste levert tegen de voordeligste prijs, krijgt 'de klus'. Dit maakt de werk- en leverdruk vaak hoog.

Een online-game van het Klokhuis laat zeer goed zien wat er allemaal bij de kledingindustrie komt kijken. De leerling krijgt een startbedrag van 100 euro en moet allerlei keuzes maken, waarbij hij ook de consequenties van die keuzes te zien krijgt:

<http://lekkergoedkoop.hetklokhuis.nl/>

Het gebruiken van kleding

Consumptiegedrag

Ook ons eigen gedrag heeft invloed op het milieu. Het energiegebruik van wasmachine, droger en strijkbout draagt voor een groot deel bij aan de milieuprestaties van een kledingstuk. Als een katoenen t-shirt 25 keer is gewassen, in de droger gedroogd en gestreken, is het consumentengedrag goed voor 65 % van het energiegebruik van een kledingstuk. Bij het wassen en drogen gedurende de levensduur van een polyester kledingstuk wordt zes keer zo veel energie gebruikt als bij de productie. Daarnaast komen per wasbeurt plastic deeltjes in het afvalwater terecht. In totaal is 70 % van de uitstoot van broeikasgassen in de kledingsector afkomstig van consumentengedrag.

Ongeveer 5% van de wereldwijde afvalberg bestaat uit kleding en textiel. In Nederland verdwijnt 135 miljoen kilo textiel jaarlijks in de verbrandingsoven, waarvan tweederde geschikt is voor hergebruik of recycling. Daarmee is de CO2 uitstoot als gevolg van kledingafval aanzienlijk groter dan noodzakelijk.

Fast fashion

De mode-industrie van de 21^e eeuw wordt gekenmerkt door het verschijnsel 'discounter', waarbij kleding in grote volumes en een hoge omloopsnelheid tegen lage prijzen worden verkocht. Deze goedkope, trend gebonden en snel wisselende collecties werken volgens critici het wegwerpgedrag in de hand. De fast fashionbedrijven vertalen internationale catwalk trends in drie tot zes weken naar kant-en-klare winkelcollecties. Het commerciële succes van deze bedrijven heeft ervoor gezorgd dat ook 'dure' merken vaker met

aanvullingen op seizoenscollecties komen (zoals *cruisecollections* – tussen lente en zomer – en *precollections* – tussen herfst en winter). De hoge productie leidt tot korte consumptiecycli en kleding die sneller slijt, met alle gevolgen voor de afvalberg: het stimuleert impulsaankopen en wegwerpgedrag.

Voor een t-shirt van 29 euro krijgt de naaister overigens ongeveer 18 cent. Het meeste geld van het verkochte t-shirt gaat naar reclame voor de Westerse markt.

Oplossingen en tips: kleding van andere stoffen

Een 100 procent 'verantwoord' kledingstuk is nog een vergezocht. Maar in elke levensfase van een kledingstuk – productie, gebruik, afval – kan een stap richting duurzaamheid worden gezet. Hierbij enkele stappen op een rij.

- Kleding van andere stoffen

De negatieve milieueffecten van katoen en polyester hebben geleid tot een zoektocht naar alternatieve grondstoffen. Deze stoffen kennen hun nadelen, maar bieden veel gezondere alternatieven die de dominantie van katoen en polyester tegengaan.

Biologisch katoen

Bij de teelt van biologisch katoen zijn pesticiden en kunstmest verboden, hetgeen leidt tot een enorme milieuwinst. Tot nu toe is 1% van de katoenteelt biologisch (vooral India en Turkije). Nadelen: het waterverbruik is net zo hoog als bij niet biologische teelt en er is meer grond nodig omdat de productiviteit van biokatoenteelt lager ligt dan die van reguliere katoen.

Vezelhennep

Gewas dat voor de industriële revolutie veel werd gebruikt als grondstof voor kleding. De eerste spijkerbroeken van Lévi Strauss werden van vezelhennep gemaakt. De stof raakte in onbruik door de associaties met cannabis. De Verenigde Staten wilden bovendien het exportproduct katoen bevoordelen. Vezelhennep groeit snel, heeft geen bestrijdingsmiddelen en weinig water nodig, de stof is sterk, ademt en voelt lekker aan.

Op sommige hennepplantages wordt niet verantwoord verbouwd, maar aan de stof zelf en de verwerking ervan kleven geen nadelen.

Bamboe

De voordelige eigenschappen van bamboe liegen er niet om. Bamboe groeit snel, gaat erosie tegen, houdt water vast, zet meer CO₂ om dan 'gewone' bomen en levert een anti-bacteriële, soepele, vocht doorlatende en warmte vasthoudende stof. Bij de verwerking van bamboevezels tot stof zijn echter (vooralsnog) chemische middelen gemoeid.

Lyocell (Tencel)

Houtpulp van eucalyptusbomen ligt aan de basis van de stof 'lyocell'. Het heeft dezelfde voordelen als bamboe en vezelhennep. De verwerking tot stof gaat helaas ook gepaard met chemische middelen, maar de Oostenrijkse firma Lenzing heeft met 'Tencel' een manier

gevonden om lyocell te vervaardigen zonder het milieu te belasten. Doordat de firma op dit procedé patent heeft aangevraagd is Tencel is een naam die welhaast synoniem aan de stof lyocell is geworden.

Wol

Wol lijkt een duurzaam product, maar de reguliere wolindustrie maakt gebruik van kunstmest, bestrijdingsmiddelen (voor graasland), medicijnen en chemische middelen om de wolkwaliteit te beïnvloeden. Bij biologische wolproductie krijgen schapen en geiten biologische voeding, voldoende leefruimte en geen antibiotica.

Oplossingen en tips: keurmerken en kledingmerken

Er bestaan zowel keurmerken voor biologische kleding als keurmerken voor eerlijke arbeidsomstandigheden. Keurmerken als Ecolabel, Global organic textile standard en het Fairtrade keurmerk (Max Havelaar) kijken bijvoorbeeld of er verantwoord wordt geteeld en geoogst. Deze keurmerken zijn terug te vinden op de labels. Daarnaast zijn er internationale organisaties die letten op arbeidsomstandigheden, zoals de Fair Wear

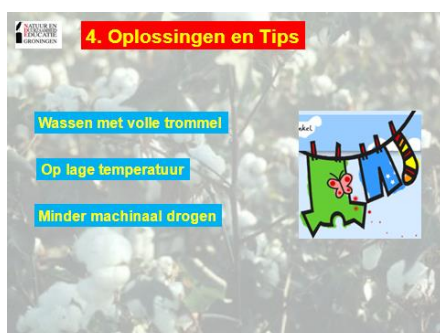
Foundation, Made-by (uit het bedrijfsleven) en de Schone Kleren campagne. Zij bepleiten o.a. een 'leefbaar loon' voor fabrieksarbeiders in plaats van het wettelijk vastgestelde minimumloon. Een leefbaar loon is berekend om arbeiders voldoende inkomen te bieden voor schoon water, voedsel, onderdak, kleding, onderwijs, gezondheidszorg en vervoer.

• Kledingmerken

Er zijn ook kledingmerken die gebruik maken van biologische katoen en eerlijke handel. Een bekend voorbeeld is Kuyichi. Kuyichi – opgezet vanuit de ontwikkelingsorganisatie Solidaridad - ontwerpt en levert mode voor een jong publiek, met een 'krachtige, sexy en street wise' uitstraling. De kleding is deels gemaakt van biologische katoen. Kuyichi ontwikkelt bovendien duurzame mode op basis van soja, boomschors en gerecyclede PET-flessen.

Een ander voorbeelden van duurzame kledingmerken is Komodo. Dit merk gebruikt biologisch katoen en duurzame materialen als hennep. Daarnaast let het bedrijf op verantwoorde productie en 'fair wear'. Het bekende spijkerbroekenmerk Levi's ontwikkelde een lijn waar bij de productie van een spijkerbroek minder water wordt gebruikt en gebruik wordt gemaakt van gerecyclede katoen.

Oplossingen en tips: gebruik

Hierbij speelt de consument een cruciale rol. Manieren om het energie- en waterverbruik terug te dringen: wassen met volle trommel, wassen op lagere temperaturen (met een ecowaspoeder) en minder machinaal drogen.

Daarnaast is het mogelijk kleding een langere levensduur te bieden door recycling (kringloopwinkels), upcycling (een oud kledingstuk verwerken tot iets nieuws) en recycling op vezelniveau, waarbij textielafval wordt verwerkt tot nieuwe producten, zoals dweilen en isolatiemateriaal. De modebranche zelf stimuleert dit al in sommige gevallen door consumenten de mogelijkheid te bieden oude kleding in te brengen. Een kledingruilbeurs is ook een fenomeen dat zich vaker laat zien. Ook kun je steeds vaker kleding huren, van gewone spijkerbroeken tot gelegenhedskleding.

- Koopgedrag

Een duurzame tip is ook: koop wat je écht mooi en belangrijk vindt. Velen van ons kennen wel de ‘impulsaankoop’, waarbij we ons laten verleiden door een aanbieding of een lage prijs. Dit soort aankopen zijn vaak geen lang leven beschoren. De grootste milieuwinst valt te behalen in het investeren in kwaliteitskleding die lang meegaat en aanschaffen van wat je écht nodig hebt. Toch een onafwendbare koopbehoefte? Kledingruil, Marktplaats en de kringloopwinkel kunnen dan een uitkomst bieden.

Meer weten?

Wilt u meer weten over welke kledingmerken ‘verantwoord’ zaken doen? Kijk dan op:

www.rankabrand.nl

www.goedewaar.nl

www.made-by.org

Bronnen:

Dubbeld, L., *Milieu, Mens, Mode* (Bulletin Club van Rome, september 2013).

www.milieucentraal.nl

www.katoen.info

www.hoeoverleefik.nl

Ontdekdoos Grondstoffen en Textiel

In de ontdekdoos zit in 2-voud zes grondstoffen en 6 lapjes textiel die van deze grondstoffen zijn gemaakt. Het is de bedoeling dat de kinderen bij de grondstof en het lapje textiel zoeken dat van deze grondstof is gemaakt.

De combinaties die bij elkaar horen:

Donkergrijs: bamboetextiel (gemaakt uit bamboe)

Zwart: polyester (gemaakt uit aardolie)

Groen: wol

Paars: katoen

Wit: lyocell (gemaakt uit hout)

Crème: hennep textiel (gemaakt uit hennep)